

МОНГОЛБАНКНЫ ЭДЭЭЛЭЛ

Монголбанкны үндсэн зорилт нь үндэсний мөнгөн тэмдэгт - төгрөгийн тогтвортой байдлыг хангахад оршино.

ТҮСГАЙ ДУГААР • 2019 • VII • № 34

МОНГОЛБАНКНЫ 2019 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ОНЦЛОХ ҮЙЛ ЯВДЛЫН ТОВЧООН

ЗӨВХӨН АЛБАН ХЭРЭГЦЭЭНД

Mongolbank.mn

@mongolbank_mn

www.mongolbank.mn

Mongolbankmn

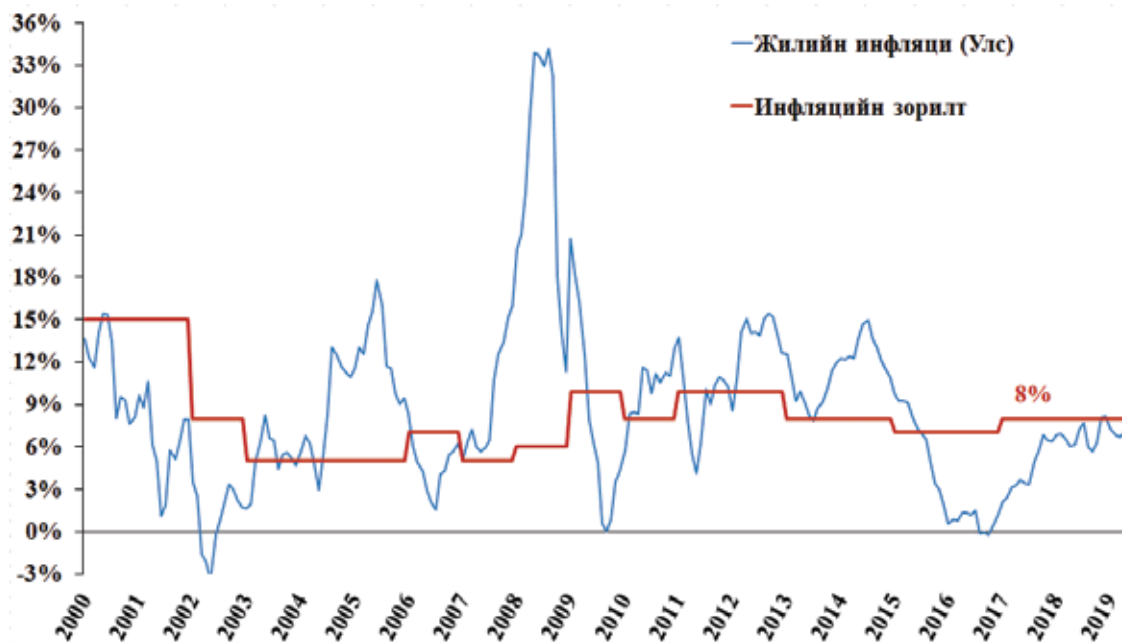
МОНГОЛБАНКНЫ 2019 ОНЫ
ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ОНЦЛОХ
ҮЙЛ ЯВДЛЫН ТОВЧООН

1

МОНГОЛБАНКНЫ ХЭРЭГЖҮҮЛЖ БҮЙ БОДЛОГО НЬ ТӨВ БАНКНЫ ИНФЛЯЦИЙН ЗОРИЛТЫГ ХАНГАЖ ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨСӨЛТИЙГ ДЭМЖИВ

Монголбанк Засгийн газартай хамтран “Эдийн засгийг сэргээх хөтөлбөр” болон Олон улсын валютын сан (ОУВС)-ийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлсний үр дүнд Монгол Улсын эдийн засагт сүүлийн үед томоохон ахиц гарлаа. Тухайлбал, Монголбанкнаас хэрэгжүүлж буй бодлого нь инфляцийг Төв банкны зорилт буюу 8 хувь орчимд тогтворжуулахын хамт эдийн засгийн өсөлтийг дэмжлээ. Үүний үр дүнд эдийн засаг тогтмол өсч, 2019 оны нэгдүгээр улиралд

8.6 хувьд хүрлээ. Бодлогын хүү 2017 оноос хойш буурч, өдгөө 11 хувьд байгаа нь зээлийн өсөлтийг хангах хэмжээнд буюу улмаар санхүүгийн болон бодит сектороор дамжиж эдийн засгийг дэмжих чиглэлд байна. Төв банкнаас гаргаж буй шийдвэрүүд нь инфляцийг дунд хугацаанд тогтворжуулах зорилтыг алдагдуулахгүйгээр эдийн засгийн өсөлт, идэвхжил, ажил эрхлэлт, санхүүгийн тогтвортой байдалд дэмжлэг үзүүлэв.

“БАНК САНХҮҮГИЙН САЛБАРЫН ХУУЛЬ ЭРХ ЗҮЙН ШИНЭТГЭЛИЙН ХӨТӨЛБӨР”-ИЙГ ҮРГЭЛЖЛҮҮЛЭН ХЭРЭГЖҮҮЛЭЭ

“Банкны салбарын хууль, эрх зүйн шинэчлэлийн хөтөлбөр”-ийн хүрээнд 2019 онд УИХ-аар хэлэлцүүлэн батлуулахаар төлөвлөж буй дараах хуулийн төслийг боловсруулж, хууль санаачлагчдад уламжиллаа.

Актив удирдлагын компанийн тухай хуулийн төсөл болон Санхүүгийн хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах тухай хуулийн төслийг шинээр боловсруулж, Эрдэнэсийн сангийн тухай хууль, Валютын зохицуулалтын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг уламжлав. Мөн чанаргүй активыг бууруулах ажлын хүрээнд Иргэний хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төсөл, ИХШХШТХ-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төсөл, Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төсөл, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төсөл зэрэг хуулийн төслийг боловсруулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн яаманд уламжиллаа. Цаашид Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хууль, Векселийн тухай хуулийн төслийг хууль санаачлагчид уламжлахаар бэлтгэж байна.

“Банкны салбарын хууль, эрх зүйн шинэчлэлийн хөтөлбөр”-ийн хэрэгжилтийн хүрээнд шинээр батлагдсан хуулиудын хэрэгжилтийг хангахын тулд холбогдох журмуудыг шинэчлэн боловсруулж, хуульд нийцүүлэн өөрчилснөөр Хууль зүй, дотоод хэргийн яаманд бүртгүүлэв.

2019 оны эхний хагас жилийн байдлаар дараах журмыг батлуулаад байна.

- Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны журам;
- Банкны үйл ажиллагаанд тавих хязгаарлалтыг тооцох, хангах, тайлагнах, хяналт тавих журам;

- Банк байгуулах тусгай зөвшөөрлийн журам;
- Банкны үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийн журам;
- Банкны хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, бүтцэд өөрчлөлт оруулах зөвшөөрлийн журам;
- Банк байгуулах, банкны үйл ажиллагаа эрхлэх, банкны хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ бүтцэд өөрчлөлт оруулах хүсэлт, холбогдох баримт бичгийг хянан шийдвэрлэх заавар;
- Банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, түүнд хяналт тавих журам;
- Банкны чанаргүй активыг бууруулах удирдлага, тогтолцоо, тайлагнах үлгэрчилсэн журам;
- Дахин хөрөнгөжүүлсэн банкнаас гаргах хувьцаанд хөрвөх хоёрдогч өглөг, давуу эрхийн хувьцааны нөхцөлийн журам;
- Активыг ангилах, активын эрсдэлийн сан зэрэг болно.

3

МОНГОЛБАНКНЫ ХУРИМТЛАГДСАН АЛДАГДАЛ 1.2 ИХ НАЯД ТӨГРӨГӨӨР БУУРЧ, АУДИТААР БАТАЛГААЖЛАА

Монголбанк сүүлийн жилүүдэд хуримтлагдсан алдагдлаа бууруулах зорилго тавьж, бодлого хэрэгжүүлсний үр дүнд өөрийн хөрөнгийн 3 их наяд төгрөгийн алдагдлыг 2017 онд 200 тэрбум, 2018 онд 1.0 их наяд төгрөгөөр тус тус буурууллаа. Төв банк нь мөнгөний бодлогыг хэрэгжүүлдэг институцийн хувьд санхүүгийн хараат бус байдлаа хадгалж ажиллах нь чухал билээ. Монголбанк хуримтлагдсан алдагдлаа бууруулах шат дараатай алхмыг хийснээр Эрдэнэсийн санд хадгалагдаж буй түүхийн

хосгүй үнэт эд зүйлс болон бусад үзмэрт анх удаа олон улсын стандартын дагуу үнэлгээ хийлгэж, Төв банкны алдагдал 1.8 их наяд төгрөг болж буурсан санхүүгийн тайланг Прайсуотер-Хаус Куперс аудитын компанийн хийсэн хөндлөнгийн аудитаар баталгаажуулав. Өнөөгийн баримталж буй зарчим, үйл ажиллагааг цаашид хадгалан ажиллавал Монголбанк 2019 болон 2020 онд үргэлжлүүлэн ашигтай ажиллах бөгөөд цаашид Төв банкны өөрийн хөрөнгийг эерэг болгох зорилт тавин ажиллаж байна.

МОНГОЛБАНКНЫ ЭРДЭНЭСИЙН САНГААС

VIII БОГД ЖАВЗАНДАМБА ХУТАГТЫН ЭРИХ

Хосгүй үнэт

XIX зуун

Голч: 1.4 см

Эрихний бөөр чулууны голч: 1.5 см

Жин: 687 гр

Бөөрөнхий ягаан галтмар (рубелит)

108 ширхэг

Усан биндэрьяа 30 ширхэг

Уг эрихийг үнэт болон хагас үнэт чулуугаар хийсэн бөгөөд 108 эрих нь дөрвөн хэсэгт гурван том пийсүү хаалт бөөрөөр тусгаарлагдсан ба эрихний толгойд эрихийг хөдөлгөөнгүй байлгах зориулалт бүхий чулуун хүндрүүлэгч пийсүү болон номин чимэг унжлагыг тогтоосон. Тус эрих нь Манж чин гүрний үеийн хуулиар тогтоосон төрийн хувцас заслын нэгэнд тооцогдох бөгөөд хүндрүүлэгч унжлаганаас гадна тус бүр арван ширхэг эрихнээс бүрдсэн гурван унжлагатай. Тэдгээр гурван унжлаганы хоёрыг нь эрэгтэй хүн зүрхэн талдаа, эмэгтэй хүн баруун талдаа зүүдэг бөгөөд Далай ламаас бэлэглэсэн төрийн эрих, төрийн эрих зүүх журмыг анх Ээр засагч хааны (1644-1661) үед боловсруулжээ. Манж чин гүрний үед язгууртан ноёд ээрэг дэвээрээ ялгарах чулуун эрих зүүдэг байсан юм.

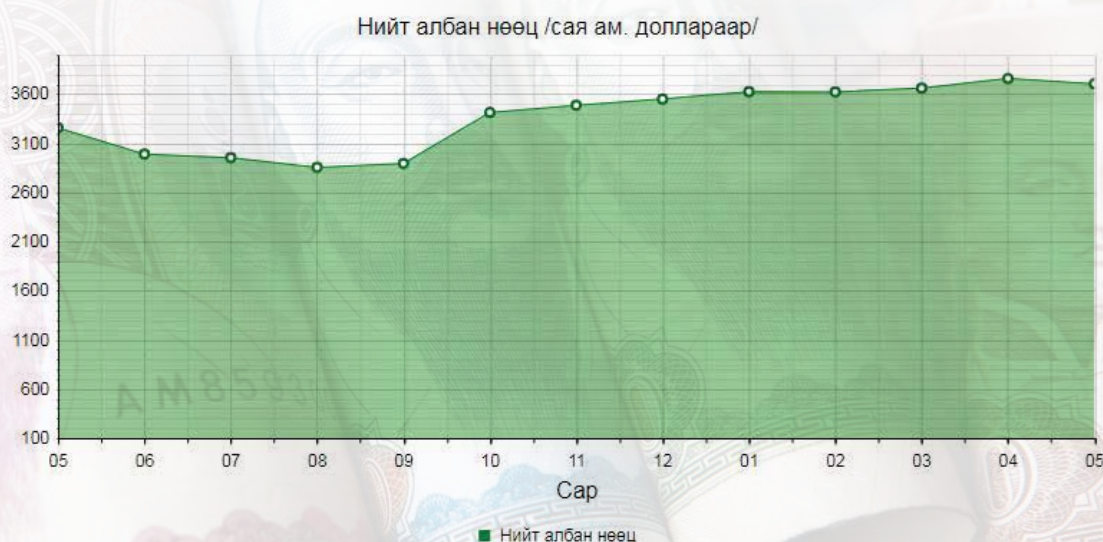
4

ГАДААД ВАЛЮТЫН УЛСЫН НӨӨЦ 4.0 ТЭРБУМ АМ.ДОЛЛАРТ ХҮРЛЭЭ

Монгол Улсын гадаад валютын улсын нөөц тогтвортой өссөөр 2019 оны 6 дугаар сарын байдлаар 4.0 тэрбум ам.долларт хүрсэн нь сүүлийн зургаан жилийн дээд үзүүлэлт юм. Гадаад валютын улсын нөөцийг нэмэгдүүлэхэд нөлөөлсөн гол хүчин зүйл нь Монголбанкны худалдан авах үнэт металлын хэмжээ нэмэгдсэн явдал байв. 2016 онд 18.6 тонн, 2017 онд 20 тонн, 2018 онд 22 тонн үнэт металл худалдан авч, энэхүү эх үүсвэрээс жил бүр 700-800 сая ам.доллараар Монгол Улсын ГВАН-ийг нэмэгдүүллээ. Түүнчлэн томоохон экспортлогч компаниудтай хэлцэл хийх

замаар гадаад валютыг худалдан авч, гадаад валютын нөөцийг арвижуулав.

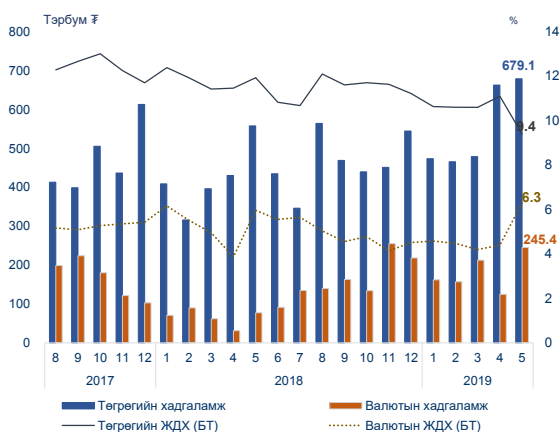
Уул уурхайн томоохон төслүүдийн хөрөнгө оруулалт хэвийн үргэлжилсэн, экспортын гол түүхий эдийн үнэ, эрэлт тогтвортой байсан, ОУВС-ийн “Өргөтгөсөн санхүүжилтийн хөтөлбөр” амжилттай хэрэгжиж байгаа, банк, санхүүгийн байгууллагууд олон улсын санхүүгийн зах зээлээс хөнгөлөлттэй эх үүсвэр татсан зэрэг нь гадаад валютын улсын нөөцийг нэмэгдүүлэхэд гол түлхэц болсон юм.

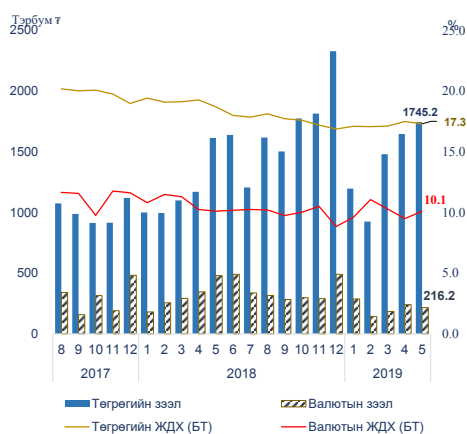
5

макро зохистой бодлого хэрэгжүүлэх зэрэг үйл ажиллагааг явуулснаар шинээр олгосон зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 2019 оны 5 дугаар сард 17.3 хувьд хүрч, 2017 оны 8 сартай харьцуулахад 2.9 хувиар буурлаа.

Зураг 9. Нийт шинээр татсан хадгаламж, хүү

Зураг 10. Нийт шинээр олгосон зээл, хүү

- Иргэдээс татсан Т-ийн хадгаламжийн ЖДХ **11.3%**, хувийн байгууллагаас татсан Т-ийн хадгаламжийн ЖДХ **9.7%** байна.
- Иргэдэд шинээр олгосон Т-ийн зээлийн ЖДХ **17.9%**, хувийн байгууллагад олгосон Т-ийн зээлийн ЖДХ **16.7%** байна.

2019

**GLOBAL
INCLUSION
AWARDS**

19 June 2019 | Johannesburg, South Africa

In partnership with

6

МОНГОЛ УЛС ОЛОН УЛСЫН САНХҮҮГИЙН БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН “ШИЛДЭГ ТҮНШЛЭЛ-2019” ШАГНАА ХҮРТЛЭЭ

Өмнөд Африкийн Бүгд Найрамдах Улсын Йоханнесбург хотноо 2019 оны 6 дугаар сарын 19-нд болсон Олон улсын хүүхэд, залуучуудын санхүүгийн боловсролын байгууллагын дээд хэмжээний V чуулга уулзалтын “Дэлхий нийтийн санхүүгийн хүртээмж-2019” шагнал гардуулах шалгаруулалтын “Шилдэг түншлэл-2019” шагналыг Монгол Улсад гардууллаа.

Монгол Улс 2016 оноос Олон нийтийн санхүүгийн боловсролыг нэмэгдүүлэх үндэсний хөтөлбөрийг Дэлхийн банкны дэмжлэгтэй, Монголбанкны санаачлагаар төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлж байгаа билээ. Энэ хугацаанд тус хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн цар хүрээ улам өргөжиж, дараах үр дүнд хүрээд байна.

- Хөтөлбөрийн үндсэн дөрвөн чиглэлд өндөр ахиц гарч, санхүүгийн хүртээмж нэмэгдэв;
- 19 аймагт 560 сургагч багш, МСҮТ-д 98 багш, 21 арга зүйч нарыг бэлтгэн, санхүүгийн мэдлэг олгох сургалтыг орон нутгийн иргэдэд хүргэж чадах дэд бүтцийг бүрдүүлэв;
- ЕБС-ийн ахлах ангид “Бизнес

судлал”, их дээд сургуулиудад “Хувь хүний санхүү” хичээлийг тус тус нэвтрүүлэв. “Дэлхийн мөнгөний долоо хоног” олон улсын арга хэмжээг өөрийн улсдаа тэмдэглэдэг болсноор үндэсний хэмжээнд санхүүгийн боловсрол түгээх сургалт, уулзалтыг 628 удаа хийж, 21400 гаруй хүүхэд болон насанд хүрэгчдэд хүргэв;

- Иргэдэд санхүүгийн мэдлэг олгох 16 гарын авлага, сургагч багшийн ном, комик ном боловсруулж өргөн хүрээнд түгээв;
- Дэлхийн банк, ХБНГУ-ын Шпаркассэ банкны Монгол дахь Сан зэрэг олон улсын болон Монгол Улсын төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай өргөн хүрээнд хамтран ажилласан төдийгүй Эдийн засгийн хамтын ажиллагаа, хөгжлийн байгууллагын INFE-ийн гишүүн болсон зэрэг амжилт гаргаад байна.

“Шилдэг түншлэл-2019” шагналын төрөлд 170 улс орон оролцсон бөгөөд сүүлийн шатанд Монгол Улс, Ангол, Аргентин, Колумби, Марокко, Португали улстай өрсөлдөж тэргүүлсэн юм.

ТӨЛБӨРИЙН СИСТЕМИЙН ШИНЭЧЛЭЛИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХҮРЭЭНД ТОМООХОН АХИЦ ГАРЛАА

7

Монголбанк Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр хэрэгжүүлж буй Төлбөрийн системийн шинэчлэл төслийн (ТСШТ)-ийн хүрээнд хэд хэдэн ажлыг 2019 онд хийж гүйцэтгэлээ. Тухайлбал, ТСШТөслийн хүрээнд Монголбанкны Үндэсний цахим гүйлгээний төв (ҮЦГТ)-ийг бэхжүүлэх, банк дундын төлбөрийн системийн тасралтгүй найдвартай ажиллагааг хангах зорилгоор ҮЦГТ-ийн барилгыг олон улсын стандартын шаардлага хангасан, орчин үеийн дата төвийн барилгын жишигт нийцүүлэн бариулж, 2020 оны эхний хагас жилд багтаан ашиглалтад оруулахаар ажиллаж байна.

Төлбөрийн системийн шинэчлэл төслийн хүрээнд дата төвүүдийг шинэчлэх, нууцлал аюулгүй байдлын төвийг байгуулах зэрэг төслийг үе шаттай хэрэгжүүлж байна. Энэхүү ажлын хүрээнд Монголбанкны Үндэсний цахим гүйлгээний төвийн Дархан-Уул аймагт байрлах нөөц дата төвийг шинэчлэх ажлыг 2019 оны 3 дугаар сард дуусгаж, хүлээн авав. Мөн ҮЦГТ-ийн шинэ байранд байрлах орчин үеийн дата төвийн дэд бүтэц, олон улсын стандарт шаардлага

(TIER II)-ыг хангах төвшний Дата төв байгуулах нээлттэй тендерийг зохион байгууллаа.

Төв банкны суурь бүртгэлийн болон ERP системийг нийлүүлж, суурилуулах ажлын гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах олон улсын нээлттэй тендерт "Intellect Design Arena" компани шатанд шалгарч, 2019 оны 6-р сарын 21-нд хамтын ажиллагааны гэрээг байгуулав. Энэхүү төсөл нь олон улсын төв банкуудад хэрэгжиж буй "Intellect Quantum Central Banking" цогц шийдлийг нэвтрүүлэх аж. Энэ нь суурь бүртгэлийн ерөнхий дэвтэр, банкны үйлчилгээ, төрийн үйлчилгээ, мөнгөний бодлого, валютын ханшийн удирдлага, гадаад худалдаа, интернет банкны үйлчилгээ, нөөцийн удирдлага, төсвийн удирдлага гэх мэт хоорондоо нягт уялдаа бүхий удирдлагын олон модулийг агуулжээ. "Intellect's Quantum Central Banking" шийдлийг Швед, Армен, Индонез, Этиоп, Энэтхэг зэрэг олон улсын төв банк өргөн ашиглаж байна.

МОНГОЛБАНКНЫ ЭРДЭНЭСИЙН САНГААС

**АРГАЛИЙН ТОЛГОЙТОЙ
ХОС АЛТАН СҮЛБЭЭР**

ХОСГҮЙ ҮНЭТ

Урт: 13-14 см

Өргөн: 2.5-3.3 см

Жин: 76.84 гр

Эртний нүүдэлчдийн ур ухаан шингэсэн гайхамшигт хийцтэй өвөрмөц нэгэн дурсгалыг археологич Д.Наваан, Ц.Доржсүрэн, В.В.Волков нар 1971 онд илрүүлжээ. Монгол-Зөвлөлтийн түүх соёлыг судлах шинжилгээний анги Өвөрхангай аймгийн Богд сумын Тэвш ууланд хүрэл зэвсгийн үеийн нэгэн /9-р/ булшийг малтсан байна. Уг булш 10 х 6 м хэмжээтэй, дөрвөлжин хэлбэрийн чулуун далантай байсан бөгөөд 1.8 м гүнд оршуулсан хүний хоёр санчигны тус газар уг алтан сүлбээрийг зөрүүлэн тавьсан байжээ. Тэдгээр сүлбээр нь ур хийцийн хувьд адил юм. Аргалийн толгойг загварчилсан байдлаар ур хийц сайтай үйлдэж, дорогш эргэсэн бахим эвэр, монхор сартгар хамар, хөнхөр том нүдтэй дүрсэлжээ.

МОНГОЛБАНК УИХ-ЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙНГЫН ХОРООНД ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГАА ТАНИЛЦУУЛАВ

УИХ-ын Эдийн засгийн байнгын хорооны хуралдаанаар Монголбанк 2018 оны үйл ажиллагааны тайлангаа танилцуулж, сүүлийн гурван жилд улс орны эдийн засгийг сэргээх, улсын өрийн дефолтоос зайлсхийх, эдийн засгийн эмзэг байдлыг бууруулах, дархлааг сэргээх, банк, санхүүгийн салбарыг эрүүл, чийрэг болгох, Монголбанкыг орчин үеийн төв банкны жишигт хүргэн чадавхжуулахад чиглэсэн бодлого, арга хэмжээг хэрэгжүүлж буй талаар мэдээлэл хийлээ. Эдгээр бодлогын үр дүнд банк, санхүүгийн салбарын хууль, эрх зүйн шинэчлэлийг эхлүүлж, банк санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангах нөхцөлийг сайжруулсан, ОУВС-ийн "Өргөтгөсөн санхүүжилтийн хөтөлбөр"-т хамрагдаж үүрэг амлалтаа амжилттай хэрэгжүүлэн эдийн засгийн сэргэлтэд бодит хувь нэмэр оруулсан, дотоод үйл ажиллагаандаа шинэчлэлт хийж, орчин үеийн төв банкны жишигт хүргэхээр ажиллаж байгаа зэрэг таван бүлэг бүхий үйл ажиллагааг танилцууллаа.

Тус тайлан танилцуулах үеэр ЭЗБХ-ны гишүүдээс ипотекийн зээлийн санхүүжилтийн хөтөлбөрийн хүртээмжтэй байдлыг нэлээдгүй сонирхон асууж байсан бөгөөд Монголбанкнаас орон сууцны ипотекийн зээлийн санхүүжилтийн хөтөлбөрийг тэргүүлэн хэрэгжүүлж байгаа бөгөөд 2019 оны эхний 6 сарын байдлаар нийт 210 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 2,937 иргэнд олгоод байгааг тодруулж мэдээллээ.

Цаашид Монгол Улс 2020-2024 оны хооронд төр болон хувийн хэвшлийн томоохон дүнтэй гадаад өр, төлбөрийг төлж барагдуулах, манай улсын экспортын гол түүхий эдийн үнэ 2021 оноос буурах, ФАТФ-ын саарал жагсаалт орох сорилтууд байгааг тайландаа дурдаж, авч хэрэгжүүлэх бодлогын зөвлөмжийг Эдийн засгийн байнгын хороонд хүргүүлэхээр боллоо.

ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГЫН ДЭЭД ХЭМЖЭЭНИЙ ЧУУЛГАНЫГ “САНХҮҮГИЙН САЛБАРЫН ХӨГЖИЛ: ӨНГӨРСӨН, ОДОО, ИРЭЭДҮЙ” СЭДВИЙН ДОР АМЖИЛТАЙ ЗОХИОН БАЙГУУЛЛАА

Монголбанк 2018 онд Эдийн засгийн бодлогын чуулганыг анх зохион байгуулж, 2019 оны 4 дүгээр сарын 19-нд “Эдийн засгийн бодлогын чуулган-2019”-ийг Улаанбаатар хотноо хийлээ.

Монгол Улсад банкны салбар үүсэж хөгжсөний 95 жилийн ойн эрдэм шинжилгээний хуралтай хамтатган “Санхүүгийн салбарын хөгжил Өнгөрсөн, одоо, ирээдүй” сэдвийн дор уг чуулга уулзалт болов. Тус чуулганаар “Банкны хөгжил-95 жил”, “Санхүүгийн салбарын дархлааг бэхжүүлэх нь”, “Финтек: Санхүүгийн зах зээлийн ирээдүй” зэрэг илтгэл тавигдаж, хэлэлцүүлэг өрнүүлэв. “Эдийн засгийн бодлогын чуулган -2019”-д УИХ, Монголбанк, Сангийн яам, Гадаад харилцааны яам, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн яам, Санхүүгийн зохицуулах хороо, Үндэсний статистикийн хороо, Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар, Үндэсний хөгжлийн газар, Хөгжлийн банк, арилжааны банк болон олон улсын байгууллагууд оролцсон бөгөөд 100 гаруй төлөөлөгчтэй томоохон чуулган боллоо.

ОУВС-ИЙН АЖЛЫН ХЭСЭГ ДҮРМИЙН IV ЗААЛТЫН 2019 ОНЫ ЗӨВЛӨЛДӨХ ЯРИА ХЭЛЭЛЦЭЭГ ХИЙЖ ДУУСГАЛАА

10

ОУВС-ийн ажлын хэсэг 2019 оны 6 дугаар сарын 19-өөс 28-нд Монгол Улсад ажиллаж, ОУВС-ийн дүрмийн IV заалтын дагуу хэрэгждэг 2019 оны зөвлөлдөх яриа хэлэлцээг хийлээ. Улс орнууд ОУВС-ийн гишүүн болсноор тус сангийн дүрмийг зөвшөөрч, дүрмийн IV дэх заалтын дагуу тогтсон хугацаанд эдийн засаг, санхүүгийн салбарын тогтвортой байдлаа үнэлүүлэх, зөвлөлдөх хэлэлцээг хийдэг билээ. Тус ажлын хэсэг энэ удаагийн яриа хэлэлцээгээр УИХ-ын дарга, Монголбанкны Ерөнхийлөгч, Засгийн газрын бусад албан тушаалтан, хувийн хэвшил, санхүүгийн салбарын төлөөлөлтэй уулзалт хийв.

Тус зөвлөлдөх хэлэлцээний төгсгөлд ОУВС-ийн ажлын хэсгийн ахлагч Жэф Готтлиб 2016 онтой харьцуулбал, Монгол Улсын эдийн засагт мэдэгдэхүйц эерэг өөрчлөлт гарсныг дурдаад гадаад секторын хувьд Монголбанк нөхцөл байдлыг ашиглан гадаад валютын цэвэр нөөцийг нэмэгдүүлж чадсаныг онцоллоо. Цаашид эдийн засгийн хамгаалалтыг бий болгож, шокоос сэргийлэх нөхцөлийг бүрдүүлж, бүтцийн өөрчлөлтүүдийг хэрэгжүүлэх замаар өнөөг хүртэл хүрсэн үр дүнг өргөжүүлэх нь тэргүүлэх зорилт байх ёстойг тэмдэглэсэн юм.

МОНГОЛ УЛСАД БАНК САНХҮҮГИЙН САЛБАР ҮҮСЭЖ ХӨГЖСӨНИЙ 95 ЖИЛИЙН ОЙГ ӨРГӨН ХҮРЭЭНД ТЭМДЭГЛЭВ

Монгол Улсад банкны салбар үүсэж хөгжсөний 95 жилийн ойг угтаж “Банкны хөгжил-95 жил” аяныг 1-6 дугаар сар хүртэл зохион байгуулж ажиллав. Тус аян нь банкны салбарын түүхийг таниулах, төв банк болон арилжааны банк, харилцагч хоорондын итгэлцэл, банкны үйл ажиллагааны талаарх мэдлэг, ойлголтыг нэмэгдүүлэхэд зорив. Ойг угтсан үйл ажиллагааны хүрээнд Монголбанк болон банк үүссэн түүхэн баримтуудыг эмхтгэн хойч үедээ үлдээх зорилгоор “Монгол Улсын эрдэнэсийн сан”, “Монголбанкны түүхийн

альманах”, “Монголын эзэнт улсын зоос, мөнгөн тэмдэгт”, “Монгол Улсын төлбөрийн хэрэгсэл”, “Монгол Улсын гүйлгээний болон дурсгалын зоос” гурван цуврал түүхийн бүтээл, “Монгол банк 95: Түүх ба баримт”, “Монгол төрийн эдийн засгийн бодлого: сорилт, сургамж, асуудал 1911-2018” номыг тус тус хэвлүүлж, Хөгжилд түүчээлсэн 95 жил баримтат нэвтрүүлэг, Монгол Улсын банкны салбарын хөгжлийн он цагийн товчоон хроник зэрэг бүтээлийг уншигч, үзэгчдэд толилуулав.

Аяны хүрээнд Банкны хөгжил-95 жил үзэсгэлэнг

нээж, Монголчуудын эртнээс эдүгээг хүртэлх хэрэглэж ирсэн төлбөрийн хэрэгсэл, дурсгалын зоос, үнэт цаас, банкинд хэрэглэж ирсэн машин техник, хэрэгсэл зэргийг үзүүлсэн нь иргэдийн талархлыг хүлээлээ. Үзэсгэлэн 20 хоногийн хугацаатай гарсан бөгөөд 2900 хүн үзэж сонирхжээ.

Банкны салбарын 16 мянган ажилтан “Сайн үйлсийн аян” өрнүүлж, Монголын уран зургийн галерейд хагас зуун жилийн хугацаанд хадгалагдаж буй Монголын дүрслэх урлагийн үнэт өв болсон бүтээлүүдийг сэргээн засварлахад хандив өргөлөө.

Тус хандивын хөрөнгөөр Монгол Улсын Ардын зураач, Төрийн шагналт, Урлагийн гавьяат зүтгэлтэн Л.Гаваагийн “Алтайн уулс” алдарт уран зургийг сэргээн засварлаж, дахин үзэгчдийн өмнө толилуулах болов.

Мөн Монголбанкны ажилтнуудын сайн санааны хандивын хөрөнгөөр Монгол Улсын консерваторын сургалтад зориулж АНУ-ын “Kimball” брэндийн төгөлдөр хуур болон Герман, Солонгос улсын хамтарсан “Samick” брэндийн төгөлдөр хуурыг бэлэглэлээ.

Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд Үндэсний цэцэрлэгт хүрээлэнд банкны салбарын нийт ажилтан мод тарьж, марафон гүйлт зохион байгуулсан нь нийт банк идэвх санаачлагатай оролцов. Банкны ажилтнуудын дунд уламжлалт сагсан бөмбөг, шатрын тэмцээнийг түүхт ойн баярыг тохиолдуулан өргөн хүрээнд хийж, өмнөх жилүүдийнхээс илүү их өрсөлдөөнтэй болов.

Харилцагчдад банкны үйл ажиллагааг танин мэдүүлэх, тэдний санхүү эдийн засгийн мэдлэгийг дэмжих сургалтыг

амжилттай зохион байгууллаа. Ногоон эдийн засгийн төлөө, эко банк байх үйлсэд нэгдэж Тогтвортой санхүүжилт хөтөлбөрт хамрагдаад байна. Түүхт 95 жилийн ойн баярын арга хэмжээг өргөн хүрээнд зохион байгуулж, Сүхбаатарын талбайд Банкны өдөрлөгийг харилцагчдын хамт тэмдэглэсэн юм. Нийт банкир, Төв банкны үе үеийн удирдлагууд, ахмад ажилтнуудаа хүндэтгэн урьсан ойн баярын хурлыг Соёлын төв өргөөнд зохион байгуулж, Монгол Улсын Консерваторын оюутан сурагчид урлагийн тоглолтоо толилууллаа.

МОНГОЛБАНКНЫ ЭРДЭНЭСИЙН САНГААС

НАСАН ЦАГЛАШГҮЙ АЮУШ

Санскрит: Амитаюс

Түвэд: Цэвэгмэд

XIX-XX зуун

Занабазар сургууль хийц

Алт шармал гууль, цутгамал

Жин: 553.1 гр

14.1 x 9 x 7.2 см

“ЭХ ОРНЫХОО АЛТЫГ ЭРДЭНЭСИЙН САНДАА АЯНЫ” ХҮРЭЭНД 209 САЯ АМ.ДОЛЛАРЫН ҮНЭТ МЕТАЛЛ ХУДАЛДАН АВЛАА

12

График 1. 2018-2019 онд Монголбанкны худалдан авсан алтны сарын мэдээ (кг)

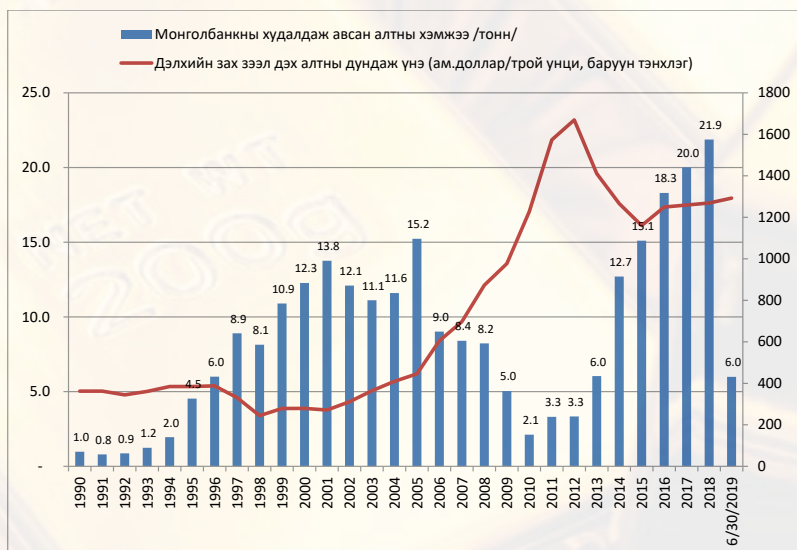

График 2. 1990-2019 онд Монголбанкны худалдан авсан алтны хэмжээ (тонн)

График 3. 2019 оны 6 дугаар сард Монголбанкны алт худалдан авсан үнэ (төгрөг)

“Алт-2” үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд “Эх орныхоо алтыг Эрдэнэсийн сандаа” аяныг дахин хэрэгжүүлэх боллоо. Аяны хүрээнд алт олборлогч аж ахуйн нэгж, бичил уурхайчидтай уулзалт, сургалт хийх, тэдэнд тулгарч буй бэрхшээл, хүндрэлийг судлах, арилжааны банкуудад алтны худалдан авалтыг нэмэгдүүлэхэд харилцагчдадаа мэдээлэл өгөх гарын авлагаар хангах зэрэг олон нийтэд чиглэсэн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж байна. Үүний үр дүнд 2019 оны 6 дугаар сарын 26-ны өдрийг хүртэлх байдлаар Монголбанк аж ахуйн нэгж, иргэдээс нийт 6.8 тонн үнэт металл худалдан авч, гадаад валютын улсын нөөцийг 209 сая ам.доллараар нэмэгдүүллээ. Орон нутагт алт худалдан авах үйл ажиллагааг ойртуулснаар 2019 онд Дархан-Уул аймаг дахь Монголбанкны хэлтэс 126 кг үнэт металл, Баянхонгор аймаг дахь Монголбанкны салбар 221 кг үнэт металлыг тус тус худалдан авлаа.

МОНГОЛБАНК
MONGOLIAN BANK

Бүтээгдэхүүн
Хэрэгжүүлэгч
Хариуцагч

МБА
MONGOLIAN BANK ASSOCIATION

"ХАРИУЦЛАГАТАЙ ХАРИЛЦАГЧ ХАРИУЦЛАГАТАЙ БАНК"

АЯНЫ НЭЭЛТ

13

"ХАРИУЦЛАГАТАЙ ХАРИЛЦАГЧ-ХАРИУЦЛАГАТАЙ БАНК" АЯНЫГ ЭХЛҮҮЛЭЭ

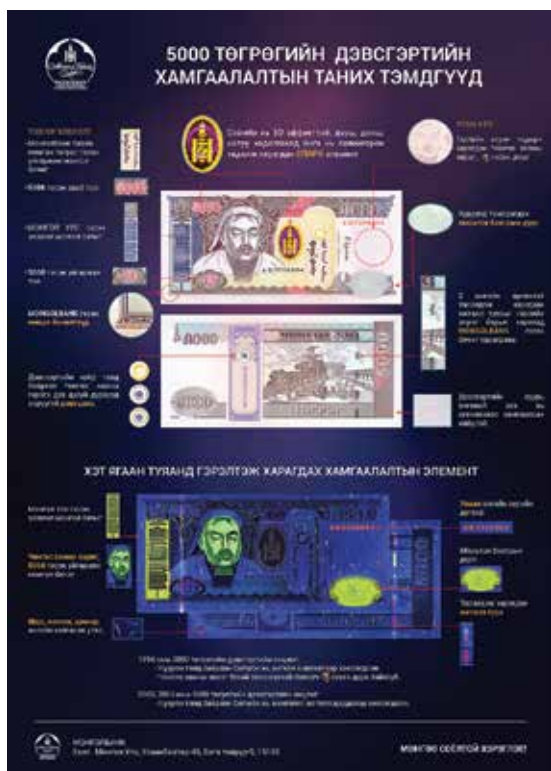
Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн санаачилгаар "Хариуцлагатай харилцагч — Хариуцлагатай банк" аяныг Монголбанк, Хадгаламжийн даатгалын корпораци, Монголын банкны холбоо болон холбогдох байгууллагуудтай хамтран 2019 оныг дуустал хэрэгжүүлэхээр болов. Аяны нээлт 6 дугаар сарын 12-нд болж, харилцагчдад чиглэсэн дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхээр ажиллаж байна. Үүнд:

- Банкны санхүүгийн чадавхийг илэрхийлдэг үзүүлэлтүүдийг иргэдэд ойлгомжтой мэдээлж, тайлбарлах;
- Санхүүгийн бүтээгдэхүүнүүдийг зохистой сонгоход дэмжлэг үзүүлэх, мэдээлэл сургалт зохион байгуулах;

- Хадгаламжийн даатгалын тогтолцооны талаар бүрэн мэдээлэл өгөх,
- Банкны үйл ажиллагааны талаарх цогц ойлголтыг олгох г.м;

Санхүүгийн салбарын тогтвортой байдлыг хангахад санхүүгийн хэрэглэгчийн мэдлэгийг дээшлүүлэх, санхүүгийн салбарын шударга өрсөлдөөнийг бэхжүүлэх нь чухал билээ. Үүний тулд иргэд, олон нийтэд банкны үйл ажиллагааны талаар цогц мэдээлэл олгохыг "Хариуцлагатай харилцагч — Хариуцлагатай банк" аян зорьж байна.

МӨНГӨН ДЭВСГЭРТІЙН ХАМГААЛАЛТЫН ЭЛЕМЕНТИЙГ САЙЖРУУЛЖ, НӨӨЦ ДАХИН БҮРДҮҮЛЭХ АЖЛЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЖ БАЙНА

Үндэсний мөнгөн тэмдэгтийг хуурамчаар үйлдэхээс хамгаалж, сэргийлэх үүднээс мөнгөн дэвсгэртийн хамгаалалтын элементийг сүүлийн үеийн шинэ дэвшилтэт технологи бүхий элементээр солих, сайжруулах, зарим нэг зураг, дүрсийг залруулахад анхааран ажиллаж байна. Эдгээр ажлын хүрээнд юуны өмнө нөөцийг нь дахин бүрдүүлэх шаардлагатай байсан 5000 төгрөгийн дэвсгэрт дээр сүүлийн үеийн дэвшилтэт технологиор бүтээгдсэн 3 хэмжээст хөдөлгөөнтэй, Спарк бэхэн элементийг нэмж шинэчилснээр 2019 оны 1 дүгээр улиралд гүйлгээнд гаргав.

Мөн нөөцийг нь дахин бүрдүүлэх шаардлагатай 1-т, 50-т, 20000-тын дэвсгэртийн хамгаалалтын элементийг сайжруулах, шинэлэг өөрчлөлтийг хийхээр ажиллаж байна.

- 1 төгрөг: Усан хээ, соронзон чанартай утас нэмж оруулж өгснөөс гадна "Соёмбо"-ны галын дөл цэцэг шиг хэлбэртэй байсныг зассан болно.
- 50 төгрөг: 3 хэмжээст хөдөлгөөнтэй, спарк бэхэн элементийг нэмж, харааны бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан тусгайлсан элементийг цоо шинээр оруулж өглөө. Түүнчлэн дэвсгэртийн ар талд үзэгдэх таллаж гарсан адууг хасч, "Соёмбо"-ны галын дөлийг засаж сайжрууллаа.
- 20000 төгрөгийн дэвсгэртийн хувьд орчин үеийн дэвшилтэт технологи бүхий хамгаалалтын элементүүдтэй болгосон. Үүнд:

Дэвсгэртийн нүүрэн талд:

- 4 морьтон баатрын дүрсийг загвар сайтай 3 хэмжээст хөдөлгөөнтэй, дээш, доош налуу хөдөлгөхөд өнгө нь солонгорон харагдах спарк элементтэй болсон юм.
- 8мм-ийн өргөнтэй бичил хөдөлгөөнт туузан элементийг шинэчлэлээ.
- харааны бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан тусгайлсан элемент нэмлээ.

Дэвсгэртийн ар талд:

- Солонгорч харагдах судал бүхий элементүүдийг шинээр орууллаа.

15

БАНКУУДЫН ӨӨРИЙН ХӨРӨНГӨӨ НЭМЭГДҮҮЛСЭН БАЙДЛЫГ МАГАДЛАН ШАЛГАХААР БОЛОВ

ОУВС-ийн “Өргөтгөсөн санхүүжилтийн хөтөлбөр”-ийн хүрээнд Монгол Улс банкны салбарт активын чанарын иж бүрэн үнэлгээг Европын стандартаар хийсэн нь улсдаа төдийгүй Азидаа анхдагч болов. Уг үнэлгээний үр дүнд өөрийн хөрөнгийн дутагдалтай гарсан банкуудад өөрийн хөрөнгийн дутагдлаа нэмэгдүүлэх хугацаатай даалгаварыг өгч, нэгээс бусад банк биелүүлэв.

Монголбанкнаас Төв банк (Монголбанк)-ны тухай, Банкны тухай хуулийн дагуу өөрийн хөрөнгийн дутагдлаа нэмэгдүүлж чадаагүй “Капитал банк” ХХК-д зохих арга хэмжээг шат дараатай авч хэрэгжүүлэв. Гэсэн хэдий ч биелэлт хангагдахгүй, улмаар хадгаламж эзэмшигч, харилцагч болон мөнгөн төлбөрийн шаардах эрх бүхий этгээдийн мөнгөн хөрөнгийг тэдний анхны шаардлагаар гаргаж өгч чадахгүй, банк хоорондын төлбөр тооцооны гүйлгээг саатуулж болзошгүй нөхцөл байдал үүссэн тул Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 4

дүгээр сарын 8-ны өдрийн А-96 дугаар тушаалаар Капитал банкныг албадан татан буулгах шийдвэр гаргаж, банкны эрх хүлээн авагч томилов.

Монголбанкнаас эрх хүлээн авах үйл ажиллагааг богино хугацаанд гүйцэтгэж, улмаар Хадгаламжийн даатгалын корпорацитай хамтран олон нийтийг мэдээллээр шуурхай хангаж, зөвлөмж, зөвлөгөө өгч ажиллалаа. Капитал банк нь банкны системийн 1.1 хувийг бүрдүүлдэг байсан бөгөөд системийн нөлөө бүхий банк биш тул эдийн засаг дахь санхүүгийн зуучлалд сөрөг нөлөө үзүүлээгүй юм. Монголбанк үндсэн зорилтынхоо хүрээнд санхүүгийн зах зээл, банкны тогтолцооны тогтвортой байдлыг ямагт ханган ажиллаж байна.

Өдгөө ОУВС-ийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хүрээнд банкуудын өөрийн хөрөнгөө нэмэгдүүлсэн эх үүсвэрийг тодруулах, магадлан шалгах ажиллагааг Монгол Улсын хууль тогтоомж, харилцагчийн мэдээллийг нууцлах олон улсын стандартын дагуу хийх бөгөөд, сонгон шалгаруулалтыг бүрэн хийж гүйцэтгэв.

МӨНГӨНИЙ БОДЛОГО, БАНКНЫ ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ ЭДИЙН ЗАСАГ, БАНКНЫ САЛБАРЫН ТОГТВОРТОЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАХАД ЧИГЛЭВ

16

Төв банкны тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт орсноор 2018 оны 2 дугаар улирлаас Мөнгөний бодлогын болон Банкны хяналт шалгалтын эрх бүхий шийдвэрийг Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн давуу эрхтэй саналаар гаргадаг байсныг өөрчлөн, хамтын удирдлагын зарчимд шилжүүлээд байгаа билээ. Тус хугацаанд Монголбанкны Мөнгөний бодлого болон Хяналт шалгалтын хорооноос гарч байгаа шийдвэрүүд нь бүхэлдээ Монгол Улсад инфляцийн дарамтгүй эдийн засгийн өсөлтийг бүрдүүлэх, банкны салбарын тогтвортой байдлыг хангахад чиглэлээ.

Тухайлбал, Макро зохистой бодлого хэрэгжүүлэх хүрээнд хэрэглээний зээлийн өр орлогын харьцааг тэтгэврийн зээлд 70 хувь, тэтгэврээс бусад хэрэглээний зээлд 60 хувьд тогтоон мөрдүүлэх, хугацааг 30 сараас хэтрүүлэхгүй байх, ААН-ийн валютын зээлийн эрсдэлийн жинг 150 хувь болгон нэмэгдүүлэх болсноор бизнесийн зээл нэмэгдэж, зээлийн долларжилт буурч эхэллээ. Мөн Төв банк болон банкны тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт орсноор банкны хяналт шалгалтын үйл ажиллагаа явуулах журмууд шинэчлэгдэж, эрсдэлд суурилсан тогтолцоонд шилжих эхлэл тавигдав.

17

МОНГОЛ УЛС МӨНГӨ УГААХ БОЛОН ТЕРРОРИЗМЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХТЭЙ ТЭМЦЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГАА ЭРЧИМЖҮҮЛЭВ

ФАТФ-ын Ази, Номхон далайн бүс нутаг хариуцсан бүлэг (APG)-ийн жилийн уулзалт 2018 оны 7 дугаар сард болж, энэ үеэр Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжоо шинэчилсэн байдал, авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний үр дүнг харгалзан үзэж Монгол Улсын Өргөтгөсөн /эрчимжүүлсэн/ хяналтад байх хугацааг 2019 оны 10 дугаар сар хүртэл дахин сунгасан билээ. Өнөөгийн байдлаар Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийг шинэчлэн найруулж,

дагалдах хуулиудад өөрчлөлт оруулсан, банк, санхүүгийн холбогдох журмуудыг шинээр болон шинэчлэн баталсан, террорист этгээдийн жагсаалтад оруулах, жагсаалтад орсон этгээдийн хөрөнгийн хөдөлгөөнийг зогсоох, хянах журмыг батлаад байна. Үндэсний зөвлөл болох Хамтын ажиллагааны зөвлөл байгуулагдаж, тогтмол үйл ажиллагаа явуулж байгаа зэрэг ахиц гараад байна. Эдгээр болон бусад ажлын үр дүнд 14 зөвлөмжийн үнэлгээг урьдчилсан байдлаар ахиуллаа.

ГАДААД ХАРИЛЦАА, ОЛОН УЛСЫН ХАМТЫН АЖИЛЛАГААГАА ӨРГӨЖҮҮЛЭХ БОДЛОГЫН ТОМООХОН АЛХМУУДЫГ ХИЙЛЭЭ

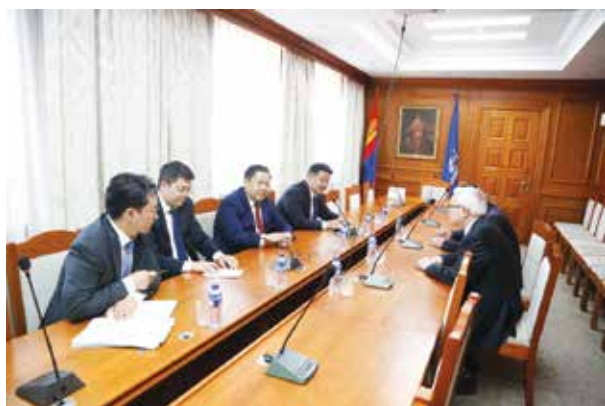
18

Олон улсын төв банкны жишигт хүрэх, дэлхий нийтээр хэрэгжүүлж буй бодлогын шинэ сорилт, түүнийг судлах, төлбөрийн системийн шинэ техник технологийг нэвтрүүлэхэд анхаарч гадаад хамтын ажиллагааныхаа цар хүрээг тэлж, үр өгөөжийг нь нэмэгдүүлэх ажлыг үргэлжлүүлэв. Энэ хүрээнд Монгол Улс, ОХУ-ын банкуудын хамтарсан дугуй ширээний уулзалтыг зохион байгуулж, БНХАУ, Монгол Улсын хооронд дипломат харилцаа тогтоосны 70 жилийн ойг тохиолдуулан БНХАУ-ын Ардын банктay дээд хэмжээний дугуй ширээний уулзалт зохион байгуулахаар ажиллаж байна.

Мөн 2019 он гарсаар Олон улсын

байгууллагуудын Монгол Улсыг хариуцсан зарим гүйцэтгэх захирал, суурин төлөөлөгч өөрчлөгдсөн бөгөөд үүний дагуу хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх уулзалтуудыг хийлээ. Тухайлбал, Монголбанкны Ерөнхийлөгч Н.Баяртсайхан Дэлхийн Банкны БНХАУ, Монгол, БНСУ-ын хариуцсан шинэ захирал Мартин Рейзерийг 4 дүгээр сард хүлээж авч уулзсан бол хамгийн сүүлд 6 дугаар сард ОУВС-гийн захирлуудын зөвлөлд Монгол Улсыг төлөөлөн ажиллаж буй гүйцэтгэх захирал Найжел Рэйг, Азийн хөгжлийн банкны захирлуудын зөвлөлийн гишүүд буюу 55 улс хариуцсан 8 Гүйцэтгэх захирлыг хүлээн авч уулзлаа.

19

МОНГОЛ УЛС ОУВС-ААС БОЛОВСРУУЛАН ГАРГАСАН СТАТИСТИКИЙН “МЭДЭЭЛЭЛ ТАРХААЛТЫН ТУСГАЙ СТАНДАРТ”-Д ШИЛЖЛЭЭ

Улс орнуудын статистик мэдээллээ боловсруулан түгээж буй байдал болон статистикийн онцлог чанараас хамааран ОУВС нь улс орнуудыг статистик тархаалтын өөр өөр ангилалд хамааруулдаг юм. Монгол Улс 2000 оноос эхлэн ОУВС-ийн “Мэдээлэл тархаах ерөнхий систем”-ийн дагуу статистик мэдээллээ гаргаж, 2017 онд “сайжруулсан-мэдээлэл тархаалтын ерөнхий систем” (e-GDDS)-д, 2019 оны 4 дүгээр сард “Мэдээлэл тархаалтын тусгай стандарт”-д тус тус шилжсэн. “Мэдээлэл тархаалтын тусгай стандарт” нь статистик мэдээллээ стандартчилагдсан тодорхойлолт, давтамж, хэлбэрийн дагуу олон нийтэд зайлшгүй зарлах шаардлагыг тавьдаг статистик мэдээлэл тархаах дэлхийн жишиг стандарт юм. Уг стандартад шилжсэнээр статистикийн чанар

сайжирч, тухайн улсын статистик мэдээлэлд итгэх итгэл нэмэгдэх, ил тод байдал сайжрах, олон улс дахь улсын нэр хүндэд эерэгээр нөлөөлөх, бусад улсуудтай харьцуулсан судалгаа шинжилгээ хийх боломжийг нэмэгдүүлэх, судалгаа шинжилгээний ажилд эерэг нөлөө үзүүлэх зэрэг давуу талыг бий болгодог.

Мөн “Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2018 онд баримтлах Үндсэн чиглэл”, Монголбанк мөнгө, санхүүгийн болон гадаад секторын статистик мэдээллийг “Мэдээлэл тархаалтын тусгай стандарт” –ын дагуу олон нийтэд түгээх бэлтгэл ажлыг хангах зорилт тавьж ажилласан бөгөөд Монгол Улсын гадаад өр, гадаад валютын албан нөөцийн статистик мэдээллийг холбогдох стандартын дагуу 2019 оны 1 дүгээр улирлаас зарлаж эхлэв.

- www.mongolbank.mn
- [Mongolbank.mn](https://www.facebook.com/Mongolbank.mn)
- [@mongolbank_mn](https://twitter.com/mongolbank_mn)
- Бага тойруу-3, 15160
Улаанбаатар-46, Монгол Улс